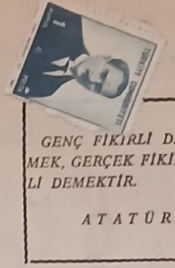
Sayın Galip Baydur
Erkek Teknik Yüksek Öğ.Ok.
ANKARA

TÜTÖS

YIL : 2 — SAYI : 20 KASIM 1968

TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

> GENÇ FİKİRLİ DEMEK, GERÇEK FİKİRLİ DEMEKTİR.
>
> ATATÜRK

Başöğretmen Diyor ki...

«Ulusumuzun geri kalmasının en önemli nedeni, şimdiye kadar uygulana gelen öğretim ve eğitim yollarıdır.»

Ölümünün 30. Yılında Ata'yı Ulusca Andık

Büyük önderimiz Başöğretmen Atatürk, ölümünün 30. yılında yurdun her yanında törenlerle anılıyor. Ankara'da çeşitli sendika, dernek ve gençlik örgütlerince Atatürk haftası nedeniyle konferanslar ve açık oturumlar tertip edilmiştir.

Atatürk'ü bütün yönleriyle dile getiren konuşmacılar, Atatürk devrimlerinin yurdumuzun teminatı olduğunu belirtmişlerdir.

Başöğretmenimiz, Cumhuriyetin kurucusu ATA'nın manevi huzurunda saygı ile eğiliriz.

—oOo—

Cumhurbaşkanı Sunay Ağaç işleri Sanat Enstitüsünü Ziyaret Etti,

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay 16.10.1968 günü Ağaç İşleri Sanat Enstitüsünü ziyaret ederek, çalışmalar ve yapılan işler hakkında ilgililerden bilgi almıştır.

Enstitü öğretmenleri ve personeli ile görüşen Cumhurbaşkanı'na Millî Eğitim Bakanlığı

(Devamı sayfa 6'da)

BAŞYAZI

ETYÖO. Kuruluş ve Kadro Kanunu Sorunu

Mehmet Emin ZORKUN
TÜTÖS Genel Başkanı

TÜTÖS'ün Ağustos 1967 sayısında E.T.Y.Ö. Okulunun temel sorunlarına değinen ve bu sorunlara bazı çözüm yolları öneren "BIÇAK KEMİĞE DAYANDI" başlıklı bir yazı yayınlamıştık. Yazının yayınlanması üzerinden yaklaşık olarak birbuçuk yıl geçti. Bu arada E.T.Y.Ö. Okulunu yıllar önce girdiği çıkmazdan kurtaracak bazı olumlu tedbirlerin alındığını, bazı olumlu eylemlere girildiğini özellikle belirtmek isteriz. Ampirizm anlayışına dayalı ve Teknik Öğretmenlerin yetersiz yetiştirilmeleri eğilimini yansıtan eski programların yürürlükten kaldırılması, atelyelerin donatımına ağırlık verilmesi ve yakında tamamlanacak ek yapılarla öğretim olanaklarının geliştirilmesi lâfla geçirilen uzun yıllardan sonra temelde yatan ana sorunlara dokunmamakla beraber silkinme ve kımıldamanın önemli belirtileri sayılmalıdır.

E.T.Y.Ö. Okulunun, çeyrek yüzyılı aşan geçmişine rağmen yolunu bulamayışının, boşluktaymış gibi durmasının, ileri bir öğretim ve eğitim düzeyine yükselemeyişinin en önemli nedeni amaçlarını, Millî Eğitim Sistemindeki yerini tanımlayan ve işleyişini düzenleyen bir **KURULUŞ VE KADRO KANUNUNUN** bulunmayışıdır. Zaman zaman meydana gelen patlamalar, Teknik Öğretmenler topluluğunda çoğu kez hüküm süren huzursuzluk basit anlamda da olsa buna bağlanabilir.

Aylarca devam eden ortaklaşa çalışmaların ürünü saydığımız E.T.Y.Ö.O. Kuruluş ve Kadro Kanunu Tasarısı Millî Eğitim Bakanlığına iletilmiş bulunmaktadır. **TÜTÖS** bakımından, mezunların ünvan ve yetkilerinin açıklıkla belirtilmesi, E.T.Y.Ö. Okuluna öğretmen olmanın ve öğretmen yetiştirmenin üniversite ve diğer yüksek okullarda olduğu gibi bilimsel anlayışla çatışmayan bir düzeyde sağlam esaslara bağlanması ve nihayet bir denetleme müessesesinin kurulup işletilerek

(Devamı sayfa 6'da)

Eğitimde 31 Yıl !

Öğ. Der. Bşk.	**Eğitim Bakanı**
Uyutulmaya, aldatılmaya, kandırılmaya gücümüz kalmadı.	*Kuruluş Kanunu tasarısı pek yakında Talim, Terbiye kurulundan çıkarılacak.*

Kız ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulları ile İzmir'de açılan Erkek Sanat Öğretmen Okulu yeni öğretim yılına başlamışlardır.

E.T.Y.Ö. OKULUNDAKİ TÖREN

E.T.Y.Ö. Okulunun açılış töreni 23.10.1968 günü Okulun salonunda yapılmıştır. Törende M.E.B. İlhami Ertem, Bakanlık yetkilileri, öğretmen ve öğrenciler bulunmuşlardır.

Okul müdürü Ali Erkan açış konuşmasında; bu yılki sınıf geçme veriminin yüksek olduğunu, okuldaki öğrenci sayısının 1100'e çıktığını, işletme ve öğretimde zorluklar çekildiğini söyleyerek sözlerine başlamıştır. Erkan daha sonra E.T.Y.Ö. okuluna kendi sahasında iyi öğretmen temini gerektiğini, kitap durumunun yetersiz olduğunu, sosyal tesisler gibi hususların mevzuatla ilgili olduğunu belirtmiş, sözü kuruluş ve kadro kanununa getirerek şunları söylemiştir:

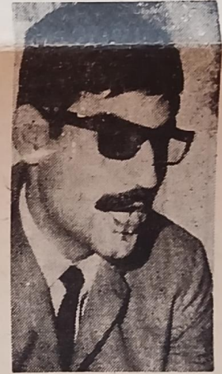
"Hepimizin bildiği gibi, 7 - 8aylık bir çalışma neticesinde görüş birliğine varılarak meydana getirilen kanun tasarısı, diploma töreninden bir hafta evvel Bakanlığımıza takdim edilmiştir. Kanun metni bilindiği için tekrarlayarak vaktinizi almak istemiyorum.

"Biz o kanaattayız ki, plândaki 2 milyona yakın sanatkârın iş içi eğitimi ile yetiştirilmesinde yurdumuzun Teknik Öğretmene büyük ihtiyacı vardır. O halde, mâmur Türkiye'nin yaratılmasında büyük ö-

(Devamı Sayfa 4'de)

Bu kanun ile yukarıda saydığım problemlerimizin çözüleceğini 500 milyon liralık bir yatırım çarkının memleketimiz için daha faydalı şekilde döneceğini, okulumuzun gayesine uygun şekilde çalışacağını hesap ettik. Noksanları varsa elbette giderilerek tasarının faydalı şekilde kanunlaşacağı kuvvetli ümidimizdir."

Okul müdüründen sonra E.T.Y.Ö.O. Öğrenci Derneği Başkanı Yasin Gökçek konuşmasına başlamış ve çıraklık - ustalık - kalfalık kanununun biran evvel çıkarılması gerektiğini, 4 yıllık teknisyen okullarında görev alacak teknik öğretmenleri artık bir ünvana kavuşturulması gerektiğini söylemiştir. İş içi eğitiminde teknik öğretmenin önemini örneklerle açıklıyan Öğrenci Derneği Başkanı Yasin Gökçek daha sonra konuşmasına şöyle devam etmiştir.

Başkan Gökçek
Basın toplantısında

E. T. Y. Ö. O. Öğrenci Derneği Başkanı Basın Toplantısı Yaptı

E.T.Y.Ö.O. Öğrenci Derneği Başkanı Yasin Gökçek 3.11.1968 günü Ankara Gazeteciler cemiyetinde bir basın toplantısı düzenleyerek okulunun kuruluş ve kadro kanunu ile i gili sorunlarına değinmiştir. Gökçek, kanun tasarısının halen Talim

(Devamı sayfa 6'da)

GÖRÜŞLER

Hodri Meydan

Gültekin KURDOĞLU

Bizde üniversiteler özerktir. Bu nedenle üniversitelerin akademik yönetmeliğinde olabilecek birçok değişmeler üniversiteler kurulunca yapılmaktadır. Nitekim üniversitelerde son öğrenci istekleri Yasama organları ile üniversitelerin Senatolarını direkt ilgilendiren sorunlardı. İsteklerin, Devlet Hükümet ve Üniversitelerin kendi yetki ve sorumlulukları içinde olan kısımları vardı. Devlet, Hükümet ve Üniversite yetkililerince sorumlulukları içine giren öğrenci isteklerinin bir kısmı verildi veya verilmesi için çalışmalar yapıldığı söyleniyor.

Üniversitelerin yetki ve sorumluluğuna giren önemli ve değişmesi gerekli bir konu vardı... Ve, bu konu üzerinde bu güne değin hiç bir çalışma yapılmamıştı. Üniversitelerin yönetmeliği, üniversiteye devam edecek öğrencilerin yalnız lise-

(Devamı sayfa 6'da)

Epiktetos'un Kandili

Epiktetos Milâdi I. yüzyılda Hiyerapolis'te yaşamış bir bilgedir. Köleliğe karşı çıktığı, hür düşünceyi savunduğu için uzun yaşantısı çilelerle doludur. Gecelerini ışıtan ve ikibin yılın ötesinden hâlâ sönmeyen kandilini yazımızın başına sembol olarak koyduk.

Görüntüler yeterince net değilse, kusuru ışıkta değil karanlıkta aramalıdır.

Kemal DİNÇEL

Bir Törenin Düşündürdükleri

E.T.Y.Ö. Okulunun bu yılki açılış töreni, evvelki yıllarda olduğu gibi, yine pek parlak (!) geçti. Methiyeler düzenlendi, vaadler tekrarlandı, inciler serpildi... Beşûş çehrelerde gülücükler açıldı katmer katmer. Velhâsılı kelâm her şey gül gülistanlıktı.

Konuşmaların hepsini ayrı ayrı eleştirmeye yerimiz elvermiyor. Törene katılamayan okuyucularımız da yararlansın diye, bunlardan en iricelerini aşağıya aktarıyoruz. Ancak, konuyla ilgili düşündüklerimizi de kısaca belirtmekten kendimizi alamadık.

"Büyük başarılarla dolu otuziki yıllık mazisinde her günü yeni bir geçen okulumuzun hâlâ ders kitapları yoktur..."

Hükmederiz biz zamana
Sen de diz çök, gel amana
Kitap başka, hamle başka
Karışmasın sap samana.

"Sanat Enstitüleri dört yıllık öğretimle teknisyen yetiştirerek, mühendis - usta arasındaki kademeyi işgal edecektir..."

Neydi suçun ey tekniker
Kapattılar teker teker
Gitti Gülsüm, geldi Gülsüm
Mevlam ettiğini bulsun.

"Amerikan feza gemisinin büyük bir başarı ile yere indirildiği günün ertesinde, teknik kalkınmadaki yerimizin...."

Sevdiğinden ayrı kalmış kuzular
Hiç durmadan mızıl mızıl mızılar
Bırak eli, sana senden hayır var
Aksi halde romatizmam sızılar.

"Toplumumuz günden güne ilerliyor. Devrimlerin sayesinde, dün yüzünü açamayan kadın bugün plâjlarda bacaklarını açıyor..."

Kıyamet yaklaştı zâhir
Yetiş ya Habibullah
Silinsin cümle günâhlarımız
Çekelim tövbe estağfurullah.

"Fransa'daki ve Türkiye'deki öğrenci hareketleri HİÇBİR ŞEY değildir. Sadece bir ÖZENTİDİR!.."

Ne buyrulur ey zevatı kirâm
Kestirmeden hüküm budur inan
Yıktın perdeyi eyledin virân
Varup sahibine haber vereyim heman.

"Teknik öğretimin kalkınması için yöneticilerimizin samimiyetle çalıştıklarına bütün kalbimizle inanıyor ve kendilerine güveniyoruz..."

Yağ satalım, bal satalım
Yapalım her gün bayram
"Ben sana hayran
Sen cama tırman."

"Sizlerden esirgeyeceğimiz hiçbir şey yoktur. Ancak, bir unvan düşünülürken teknik hiyerarşide yeri olan bazı gurupları da İNCİTMEMEK gerekir!.."

"Biz Kâbeye sermesti mehabbet gideriz
Bir saltanatı câmia ve derbederiz
Bin rabıtayı hak bizi halka bağlar
İncinmeyi incitmeye tercih ederiz"

"Kuruluş kadro kanununun bir an önce çıkması için cansiperane çalışmakla beraber, okulun amaçları muvacehesinde, memleketin ihtiyaç ve şartlarına muvazi olmak zaruretini, isteklerini de içine alacak bir şekilde halletmenin yanısıra, bu istek ve şartların birlikte yürütülmesi itibariyle...."

Ne kızı verir ne dünürü küstürürüm
Ey azizler işte size son sözüm
Hilâfım yok budur benim gördüğüm
Fazla dolaştırdık oldu kördüğüm.

NİŞAN

Teknik Öğretmenler
Güler Kayra
ile
Aydın Kanığ
Nişanlandılar.
Ankara 29.10.1968

◆◆◆◆

Kimya Yük. Müh.
Yaprak Ünal
ile
Teknik Öğretmen
Oktay Akkaya
Nişanlandılar.
Ankara 20.10.1968

DÜĞÜN

Öğretmen
Nermin Birlik
ile
Teknik Öğretmen
Celâl Arıcı
Evlendiler.
Denizli 22.10.1968

◆◆◆◆

Ümmühan Minnetoğlu
ile
Teknik Öğretmen
Hilmi Öztürk
Evlendiler.
Ordu 12.10.1968

◆◆◆◆

Nebahat Göler
ile
Teknik Öğretmen
Fikret Gündüz
Evlendiler.
Bursa 10.10.1968

◆◆◆◆

Tülin Öğüt
ile
Teknik Öğretmen
Kamil Savaşçıoğlu
Nikâhlandılar.
Ankara 11.10.1968

Kadın Sorunları...

İş ve Kadın

İşle kadın kadınla iş öylesine birlikte yoğrulmuştur ki bu iki sözcüğü yukarıdaki gibi yanyana değil içiçe düşünmekten kendini alamıyor kişi. Bununla evişini, çocuk yetiştirme işini v.b. değil, bunların dışında akla gelebilecek her türlü işi anlatmak istiyorum. Aklı başında aydın bir kadın evişine, çocuk bakımına "iş" diye bakmaz "görev" diye bakar. Görev, yani "Görülegelen iş, kendisinden beklenen eylem" sayar bunları; bu yüzden de küçücük aile toplumuna daha geniş açıdan yararlı olabileceği, dolayısıyla tüm insanlığa uzanabilecek daha anlamlı büyük ve daha gerçek işlerin, ödevlerin sorumuna girmek ister. Ne özenlerle bakıp büyüttüğü çocuğunu koyuverdiği dünyanın sorunlarına uzaktan bakmanın, asıl bunun dünyayı bugünkü durumuna getirdiğini bilir. "Kadın Hakları", "Kadına Haklar Tanımak" çeşidinden deyişleri gerektiren tutumun, kadını sadece "ana", sadece "karı" ya da bu biçim bir şeyler sayan anlayışın dünyayı çığırından çıkarmış olduğunu bile düşünür. Sonunda da hangi alanda -evişi, çocukbakımı, analık, karılık dışında- gücü yetiyorsa o alanda topluma yararlı olmaya bakar. Ne var ki önce bulunduğu ortam ona yol açmalıdır.

Bu satırları bir içyanıklığı hem de bir çeşit kıskançlıkla yazdığımı söylemek isterim. İçyanıklığı duyuşumun nedeni, ileriye süreceğim örneğin konusu olan genç kızı toplumumuzun elden kaçırmış olması; kıskançlığımın nedeni de bu genç kızı, yüksek öğrenimi ve doktorasını yaptığı memleketin seve seve orada alıkoymasıdır. Kendisinden acele izin alacak zamanım olmadığı için, onun adını açıklamıyacağım. Bu, gerçekten her bakımdan aydın ve üstün genç kız, bizde iş istediği yüksek öğrenim kurumundan aşağı yukarı şöyle çevrilmiştir: "Evet üstün dereceli diplomalar, üç yabancı dil, gençlik güzellik ve çok çok ciddilik... Hem de bir genç kız; kadın yani; erkek değil, kadın." Biz önce bu anlayışla varımızı varlığımızı yitiriyoruz.

Bu genç kız onsekiz yaşında gittiği o dev ülkeye tutulabilirdi tutulmamıştı; bildiğimiz birçokları gibi oradan vazgeçemez, dönemez duruma gelmemişti. Bilinçliydi. Onu, öğrencim olduğu yıllarda nasıl bırakmışsam, seçkin bir öğrenci olarak o dev ülkeye nasıl alınmıştı ise öylece dönmüştü yurduna, öylece taşına toprağına bağlı kalmıştı; şairin deyişiyle:

"Bir andız fidanı gibi"

ama işte, hem de okumuş erkeklerin ona karşı davranışını yazdım. Ne edebilirdi bu genç kız? Kırıldı; yutkunarak oraya döndü. Görünüşte kendisi için uygun alan, yurdunda vardı, açılmıştı ama, orayı yönetenler diplomalı cahillerden başka kimse değildi ki...

"Bir andız fidanı"n kökü toprağın çok derinlerine iner. Bu toprak hemen de bir çölden ayrımsızdır ama, sever andız toprağını, bırakamaz biliyorum; gene de içim sızlıyor, başkaldırı duyuyorum. Yurdumuz bu yüzden gecikiyor diye.

Saadet Timur ULÇUGÜR

Bize Gelen Mektuplar

Çağımızın Eğitimi

Zülfikâr ASLAN

Düne göre dünyamız biraz daha değişmiştir. Bu değişim, ekonomik ve sosyal yönde görüldüğü gibi kültür ya da düşünce yönünden de bir devrim içerisindedir. Klâsik alanda dar hayat felsefesi yerini basirete ve aktif dinamizme terketmiştir. Öğretimde hafıza hammallığı yok olmuş, beceri ve teknik görünümler türemiştir. Tahtadan bir süngülü hesap cetveli ya da bir elektronik beyin, en mütekâmil yaratığın usundan daha düzenli işler yapmıştır.

Geçmişte, klan veya site düzeninden kurtulan bir kısım toplumları, teokrasiyi yıkarak, totemi insan zekâsına mağlup ettirmişti. Onyedinci asrın sonlarına rastlıyan ve sanayide otomasyonun doğmasına sebep olan bu rehber değişim, özellikle Nevton, Galileo ve Kepler gibi düşünürlerin dürtüleriyle olmuştu. Çağımızda bu bilimsel çaba, feza araştırmaları ve füzelerin dönmesiyle hız bulur. Batı dünyası eğitimini gerçek teknik yöne bu tarihten sonra reforme yapar.

Ekonomiyi yaratan insan, insan zekâsını evrimleştirip buluşlara sevkeden şüphesiz ki eğitimdir. Eğitimde evrensel yön, hayatın kendisini öğrenmektir. Ruso, tabiatı sınıfın içerisine sığdıramadığından, sınıfı tabiatın kucağına taşımıştır. O gün kır yurtlarıyla başlanan iş eğitimi, bugün makina nağmelerinin arasında özlenen hedefine gitmektedir. Dünya milletlerindeki, kalkınma hızı göstergesinin ibresi de; ancak dişli çarkların sağladığı bu gürültülü eğitime özgü olarak yükselerek sapmaktadır. Ve!.. ebcetli soyut eğitimle uğraşanların sonu da, teori - pratik eşlisinin gücü karşısında yok olmaya mahkûmdur.

Realiteye göre okullarımız da, modern pedagoji metotlarına uygun bir eyleme girme zorundadır. Buna göre:

a) İtina ile karatahtaya dönük; paralel dizili sıraların sınıf düzeni değişmeli ve bir misafir odasını andıran klâsik sınıflar, iş dersanesine transfer edilmeli.

b) Muhteva bakımından ders konuları, hafızın hıfzında özge bir durumu sağlamalı, öğretim deneyli hale getirilmeli, konular gerçek hayattan seçilmeli ve bölgesel olmalı.

c) Metot, yani öğretme prensibi yönünden gerekli olan, çok yönlü ders araçlarına azami önem verilmeli, öğretmen sadece rehberlik etmelidir. Yukarıdaki ana esasları göze alarak, çağımızın eğitimini uygulayabilmemiz için, iş okullarına ve genel anlamda iş eğitimine girmek zorundayız. Bu arada şuna da değinmek isterim ki, bugünkü genel öğretim sınıflarında iş metotlarının uygulanmasındaki kastım, okullarda bir iş hegemonyası kurulması değildir. Ancak, maharet eğitimi yöndeşinde, eyleme geçen iş eğitimi, genel eğitim ünitelerinin uygulanmasında etkinliği sağlar. Beceri kazandırır. Beş duyuyu harekete getirir. Bu yönüyle iş eğitimi bir öğretme usulü olmaz, bir öğretim prensibi olur.

Bizde iş eğitiminin en net örnekleri teknik okullarda görünür. Gel gör ki iki öğrenim dalında çaba sarfeden bu okulları, genel bilgi dersanesini, hâlâ klâsik usulle yönetir. Soyutlama bir öğretim hakim. Sokratın silindir metodu ferdi farklar gözetilmeden, -atelyede kişisel öğretime alışkın- öğrenciye zorluyarak tatbik edilir. Tebeşir en gözde araçtır. Alıcının kulak anteni, zoraki dikkati çekmesi istenir. Her yönüyle bir ortaçağ eğitimi.

Yazının başlangıcında okurun anlayışına bıraktığımız gibi, bilim ve teknik ihraç eden super devletlerde eğitim, yukarıdaki görünüm içerisinde elbette değildir. Çağımızın eğitimi lâf değil, duygusal eğitimdir. Duyu organlarının harekete getiren eğitimdir. Kısaca teknik eğitimdir.

Netice olarak şunu diyebiliriz: Eğer geri kalmışlıktan kurtulmak istiyorsak ve eğer modern devletler seviyesine hızlı adımlarla ulaşmak istiyorsak, bilimsel yolda yürümemiz gerektir. Bu bilimsel yol, eğitimi gerçek bir yatırım ünitesi kabul eden yoldur.

İNCELEMELER

439 Sayılı kanunun getirdikleri

İhsan ÖZBEK

Bu kez sözüm 439 sayılı kanun üzerinedir. Orta ve Teknik Öğretim Öğretmenlerinin tümünü kapsayan bu kanundan yakınacağım sizlere, bazı gerçeklerin yaşantısı içerisinde.

1964 yılında bu kanun kabul edildiği zaman 1702 sayılı kanunun eskimiş atmosferinden çıkmış olmanın verdiği ilk nefes almanın erken sevinci ile hemen hemen hepimiz şapkaları göğe attık. Uygulamanın neler getireceğini içimizden çok az kişi düşünebildi, hesaplıyabildi belki amma o gün çin çoğunluğumuzun ağzı kulaklarına varıyordu.

Herşeyde olduğu gibi zaman gene değerlendirmedeki becerisini göstermekte gecikmedi. Şöyle ki:

1 — 439 sayılı kanun önce idareci ile öğretmen arasına adeta bir kara kedi gibi oturuverdi. İdareci, kanunu uygulamak, onun sınırlarını aşmamak çabasını gösterirken öğretmen, kanunun kendisine tanıdığı ekders olanaklarından en son değerde faydalanmak yollarını zorlamaya başladı. Bu karşılıklı direniş her iki tarafın haklılık sınırı içerisinde devam edip giderken devamlı sükûnet isteyen okullarımızda elektrik yüklü kutuplar doğmaya başladı. İşte, sayın Bakanlık Müfettişlerimiz, yıl oniki ay oradan oraya çokçalık bir Şem-i Pervane gibi bu kutupların çaktığı ışığa koşmağa başladılar.

İdareci, kanun uygulayıcısı olduğuna göre kendi yönünden elbette haklıdır. Öğretmen de, toplum içerisinde yerini bulmak, yaşantısını mesleğinin vekar ve ağırlığına uydurabilmek zorunluğunda olduğuna göre yalnız maaşı ile ancak karnını doyurabileceği gerçeğine dayanarak kendi yönünden haklıdır. Bu haklılıkları tarafsız olarak değerlendirirsek gerilimi arttıran tek sebebin 439 sayılı kanundan geldiğini açıklıkla görebiliriz. Bu durum orta öğretimi tüm olarak kapsamakla beraber çalışma sistemindeki özellik bakımından Teknik Öğretim Okullarında daha fazla etki göstermektedir.

2 — 439 sayılı kanun, öğretmenlik mesleğine en büyük darbeyi öğretmenleri materyalist bir görüşe itmekteki zorlayışıyla vurmuştur. Çünkü geçim kaygısının ezici baskısı birkaç saatlik de olsa fazla ek ders koparabilmek için şey tana pabuç çıkartabilecek buluşların doğuşunu yaratıyor.

Diğer taraftan bu kanunun kapsadığı bazı maddeler, yöneticilikte beşerî münasebetleri ikinci plâna alan ve duygularına kolayca mağlûp olabilen yöneticiler elinde -az da olsa- mavi boncuk gibi kullanılma bahtsızlığına uğrayabiliyor. Bunun sonucu olarak da "mavi boncuk sende" oyunuyla ayni guruptaki meslektaşlar arasındaki karşılıklı sevgi ve güven bağı gibi manevî yaklaşma değerleri bozuluveriyor.

3 — 439 sayılı kanunun, ekderslerin dağıtımına ait hükümleriyle okulundaki öğretmenlerin tatminkâr ekders vermek suretiyle madden desteklemeyi prensip edinen iyimser görüşlü yöneticiler kadrolarının altında bulunan öğretmen sayısiyle çalışmayı seçmekte fayda görüyorlar.

Öte yandan bu kadro kısıtlanmasının sonucu olarak ayni ilde görev almağa hak kazanmış diğer bir öğretmenin tahsil ve ihtisasının dışındaki bir alana kaydırılması zorunlu oluyor. Böylece öğretmenin yetiştirilişindeki amaçlar değerini kaybetmiş bulunuyor ki; bu da Anayasaya aykırı bir tutum yaratılmasını sonuçluyor.

4 — 439 sayılı kanun Teknik Öğretim alanındaki çalışmaları basit bir bedenî çalışma açısından değerlendirirken ve bunun karşılığında atelye öğretmeni olarak nitelediği Teknik Öğretmenlere maaşları karşılığında haftada 20 saat ders yükümlerken, atelye çalışmalarının bedenî yorgunluk eşliğinde fikrî yorgunluk yaratmasının tabii sonuç olduğunu süzgecinden kaçırmış bulunuyor. Çünkü; atelye çalışmaları adi bir işin yapılması değil, öğretim fonksiyonlarının tümünün birleştirilmesidir ki; en azından bir müzik, bedeneğitimi, Türkçe derslerinin verebileceği fikrî yorgunluğun üzerinde bir yorgunluk verir. Dolayısiyle atelye öğretmeni ile kültür dersleri öğretmeni arasında maaş karşılığı ders saatlerinin ayrılmasında konunun öğretim yorgunlukları açısından tam incelenmeden kanuna girdiğini gösteriyor. Saniyen 439 sayılı kanun ayni maddesinde atelye öğretmenlerine Meslek Dersleri okutmayı yüklemekle de mekanik, makina elemanları, statik, elektronik ve meslek teknolojisi gibi matematik ve fizik derslerinin üzerinde bir fikrî çabayı gerektiren dersler dolayısiyle çelişiklik göstermektedir. Bu da Orta ve Teknik Öğretim öğretmenleri arasında değerlendirme ayrılığı şeklinde ve mahsurlu tefsirlere yol açmaktadır.

5 — 439 sayılı kanunun atelye ve meslek dersleri öğretmeni olarak nitelediği Teknik Öğretim Okulları öğretmenleri, Teknik Öğretmenler 5. madde hükümlerine göre 44 saate kadar ders okutmakla yetkili kılınıyorlar. Bununla beraber yalnız teorik ders okuttukları takdirde kültür dersleri öğretmenin durumunda mütâlea ediliyor, (15) saat maaş karşılığı (15) saat de ücret karşılığı olmak üzere haftada (30) saat ders almakla görevlendirilmiş oluyorlar.

Hal böyle iken her nedense bu madde hükümleri orta öğretimin Sayın yetkililerince başka türlü tefsir ve değerlendirilmeğe uğramış ki: Teknik Öğretim okullarında atelye öğretmeni olarak görevli öğretmenlerle Teknik öğretmenler, Orta Öğretim okullarındaki işbilgisi, el işleri, resim ve ev idaresi derslerinden açık geçen derslere müracaat ettikleri takdirde eğer kendi okullarında (30) saat atelye ve meslek dersi almışlarsa Orta Öğretim okullarındaki bu derslere girememektedirler. Çünkü gerekçe olarak; "Kendi okulunuzdaki ve bizim okulumuzdaki dersler toplamı (30) saati geçemez, 439 sayılı kanuna göre yetkimiz yoktur." denilmektedir.

Bugün İzmir'deki uygulama budur ve bundan çoğunlukla Kız Enstitüsü öğretmenleri mağdur olmaktadırlar.

İyi amma orta okullardaki işbilgisi, ev idaresi, resim dersleri Kız ve Erkek Sanat Enstitülerindeki gibi uygulamalı dersler değil midirler?

Bu dersler de atelye öğretimi içerisine girmezler mi? Yani, iş bilgisi, ev idaresi, dikiş dersleri Teknik Öğretim okullarında daha fazla metod ve teknolojiye dayandığı halde atelyeden sayılıyorda ayni derslerin daha basit işlenişi orta okul bünyesine girdiği için kültür dersleri sınıfında mı değerlendiriliyor?

Yani, bu dersleri bir Teknik Öğretim okulunda okutan öğretmen atelye öğretmeni statüsünde değerlendiriliyor da, bir orta okulda olursa kültür dersleri statüsüne mi giriyor?

Olamaz böyle şey. Böyle bir ayırımın yapılabilmesi için 439 sayılı kanunun ilgili maddesinde hiçbir tefsir açığı yoktur. Saniyen kanunların değer hükümleri Türkiye Cumhuriyetinin bütün ilgili kurumlarında ayni değerde uygulanır. Yahutta böyle olması zorunludur.

Meselâ; herhangi bir Kız Enstitüsü biçki - dikiş öğretmeni kendi okulunda bu dersler için atelye öğretmeni sayılıyor ve haftada (20) saat maaş karşılığı çalışmakla yükümleniyorsa bu öğretmen orta okuldaki dikiş ve Ev idaresi dersleri için de atelye öğretmeni statüsüne göre ders almağa yani, (44) saate kadar ders okutmağa kanunen hak sahibidir.

Eğer böyle değilde aksi doğru ise; o zaman ayni Kız Enstitüsü Öğretmeninin kendi okulun da da meslek dersi öğretmeni statüsünde girmesi yani; maaş karşılığında (15) saat çalıştırılması gerekir.

Bir Türkçe, Matematik, Tarih öğretmeni orta okulda hangi statüdeyse Teknik Öğretim okullarında da ayni statüdedir. Bir Teknik Öğretmen neden bu şekilde değerlendirilmesinde mânevi baskı ve üzüntülere sevkedilsin?

Personel Kanunu Uygulanmıyacak mı?

Çıkması geciken tasarıda 100 binden fazla hizmetlinin memur sınıfına alındığı söyleniyor

Halen Başbakanlıkta bulunan ve 1969 malî yılı başından itibaren malî hükümlerinin uygulanması mümkün görülmiyen Devlet Personel Kanunu tasarısının esasları belli olmuş, tasarıya göre sayıları 100 binlerin üzerinde bulunan hizmetliler de memur sınıfına alınmış ve bunların çocuk zammı, doğum yardımı, izin hakları ve ücretsiz tedavi imkânlarından yararlanmaları kabul edilmiştir.

Tasarının getirdiği yenilikler şöyle özetlenmektedir.

1 — Memurken veya memuriyete girmeden önce muvazzaf askerliklerini yapanların, askerlikte geçen süreleri kademe ve derece terfilerinden sayılacak, böylelikle aynı okuldan mezun olan kızlarla erkekler arasında kıdem bakımından eşitlik sağlanacaktır.

2 — Tasarının kabulünden sonra emekli ikramiyesi 15 maaş nisbetinde verilecektir

3 — Boş bulunan kadrolara alınacak memurların sayısı ve görev yerleri yılda iki defa Resmî Gazete ile yayınlanarak ilgililere duyurulacak, böylelikle iltimas yolu ile memuriyete alınmalar önlenmiş olacaktır.

4 — Memurların verimli bir şekilde çalışmalarını sağlamak amacıyla sicil âmirliği sistemi yeni esasa bağlanmıştır. Buna göre, ilk sicil âmirleri, memurların başarılarını veya başarısızlıklarını sicil defterine kaydedecekler, sicil raporu doldurulurken bu kayıtlardan yararlanılacaktır. Memurların terfilerinde sicil deftelerindeki bilgiler esas alınacaktır.

GÖSTERGE VE GÖSTERGE RAKAMLARI

Tasarı 17 dereceli bir gösterge tablosu kabul etmiştir. Bu tablonun yana doğru 9 kademe açıklığı bulunmaktadır. Alt kademenin son gösterge rakamı, üst kademenin ilk gösterge rakamından yüksek tutulmuştur. Bununla, kadrosuzluk yüzünden bir üst dereceye terfi edemiyenlerin kayıtları önlenmiş olmaktadır. Her sınıf için, o sınıfa ait görev, nitelik, özellikler ve bu ana tablodan alınmış gösterge tabloları ayrı ayrı tesbit edilmiştir. Bu suretle sınıflandırma ilk aylık şeklindeki ücret sistemi arasında ilişki kurulmuştur. Herhangi bir kuruluşun kadrosu alınırken bu kadronun sınıfı ve o sınıf içinde ilgili bulunduğu hizmet seviyesinin derecesi ve bu dereceye ait gösterge miktarları bu tablodan alınacaktır. Derecelerdeki hizmet seviyeleri birbirine denk sayılan müteaddit görevleri ihtiva ettiği için memuriyetlere naklen atanması mümkün olacak ve idare de bu suretle belirli kadroya bağlılıktan kurtarılmış olacaktır.

Yeni tasarıda kayıtlara uygulanacak gösterge miktarları 70 - 1.000 arasında tesbit edilmiştir. 70 rakamı yalnız hademeler ile özel idare ve bazı belediye memurları için tatbik edilecektir. Bu bakımdan genel olarak göstergeler 100 den itibaren başlamış sayılmaktadır.

Sınıflandırmada meslek grupları ele alınmış, bu sınıflardaki hizmetin görevi, niteliği, özelliği, çalışma süreleri, "fazla mesaî ödenip ödenmiyeceği" ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Örneğin veteriner sınıflarına fazla mesaî ödenmiyeceği öngörülmüştür. Bu arada memuriyetlere alınmalarda meslek grupları gözönünde bulundurulacaktır. Örneğin, Maliye Bakanlığında, Dil, Tarih - Coğrafya Fakültesi, Ziraat Fakültesi mezunları çalıştırılmayacaktır. Bu Bakanlığa iktisat, siyasal bilgiler fakülteleri ile iktiradi Ticarî İlimler akademisi mezunları ile Maliye meslek okullarını bitirenler alınacaktır.

Tahsil derecelerine göre, maaşlara esas olacak gösterge miktarları da farklı olarak uygulanacaktır. Örneğin, ilkokul öğretmeninin mesleğe girişte 175 gösterge rakamı uygulanacaktır. Buna göre katsayının 4 olarak tesbiti halinde mesleğe yeni başlayan ilkokul öğretmeninin maaşı 700 lira olacaktır.

İNTİBAK ESASLARI

Halen yürürlükteki 657 sayılı devlet memurları kanunu, mevcut memurların intibak esaslarında büyük şikâyetlere yol açmaktadır.

Yeni tasarıda intibakla ilgili esaslar üzerinde bazı değişikliklere gidilmiştir.

Bu değişiklekler şöyle özetlenmektedir:

1 — İleride karışıklığa veya yanlış anlamlara meydan vermemek özellikle bu konunun da memurun en önemli özlük haklarından sayıldığı için kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

2 — Mümkün olduğu kadar mevcut personelin tamamına tatbik edilebilecek genel prensipler vazedilecektir.

3 — Müktesep haklar korunacaktır.

4 — İntibak işlemle tesbit edilecek esaslar dahilinde ilgili kurumda teşkkül ettirilecek özel komisyonlara bırakılacaktır.

Tasarı ile sınıfların görevleri ve mesleklerine göre sınıflarına intibak ettirilecektir. Esasen bir çok sınıfların konusunu teşkil eden, tabiplik mühendislik, öğretmenlik gibi meslekler halen kuruluş kanunlarına göre belirli bir formasyonu gerektirmektedir.

Tasarı ile görevin gerektirdiği nitelikler her sınıf için ayrı ayrı tesbit edilmiştir.

Sınıfların derecelerine intibakta bir taraftan malî portevi yükselterek katsayıyı düşürmemeye, diğer taraftan da memurun halen almakta olduğu müktesep aylık tutarının muhafazasına dikkat edilmiştir.

Bu arada 3656 sayılı kanuna bağlı kadro cetvellerindeki kadro ünvanları, sınıf tablolarında hizmet seviyelerine yazılmış ve bu ünvanları taşıyanların karşılığı bulunan derecelerden alınan kadrolara atanmaları esası kabul edilmiştir. Belirli ünvan taşımayıp torba kadrolarda bulunan memurların ise emeklilik müktesep aylıklarına göre sınıf tablolarında karşılığı gösterilen derecelere geçici esas alınmıştır.

KADRO KANUNU

Hazırlanmış bulunan tasarı kanunlaştıktan sonra genel kadro kanunu hazırlanacak ve bu kanunda yer alacak kadroların gösterge rakamları tesbit edilecek katsayı ile çarpılmak suretiyle kadro aylıkları bulunacaktır.

Hâkimler, üniversite öğretim üyeleri ve iktisadî devlet teşekkülleri mensupları bu tasarının kapsamı dışında bırakılmışlardır. Bunlar için ayrı kanun tasarıları hazırlanacaktır.

Ayda Bir

Ortak Pazara Girerken

Doğan ÇOŞKUNALP

Avrupa Ekonomik Topluluğuna girebilme hakkına sahip olan memleketimizin önümüzdeki yıl bu topluluktaki yerinin ne olacağı tesbit edilecektir. Onun içindir ki 1969 senesi Türkiye için önemli bir karar verme senesi olacaktır.

Türkiye 12 Eylül 1963 tarihinde imzalan ve 1.12.1964 tarihinde yürürlüğe giren bir antlaşma ile AET (Avrupa Ekonomik Topluluğuna) iştirak edebilme imkânları sağlamıştır. Ancak antlaşmanın bir maddesinde de belirtildiği gibi bu topluluğa giriş aşağıdaki üç hususun gerçekleşmesi ile mümkün olacaktır. Bunlar:

1 — Hazırlık Dönemi,
2 — Geçiş Dönemi,
3 — Son Dönem.

Birinci şıktaki beş senelik hazırlık dönemi 1.12.1964 tarihinde başlamış ve önümüzdeki sene 1.12.1969 tarihinde sona erecektir. Bu zaman zarfında Türkiye'nin bu dönemi lâyıkıyla tamamlayıp tamamlamadığı münakaşa konusudur. Bu gayeyle toplanan 30 üyelik parlâmento karma komisyonu, bu dönemin başarı ile neticelendirildiğini bire karşı 29 oyla kabul etmiştir. Ancak daha sonraki karar verme merciilerinin, özellikle kesin kararı verecek AET asil üyelerinin görüşleri merak konusudur. Şayet istenilenlerin sağlanamadığı ileri sürülürse tekrar ikinci bir beş yıllık hazırlık dönemini tekrarlamamız gerekecektir ki bu da ortak pazara girişimizi beş sene daha erteleyecektir.

Bununla beraber üye devletlerde, Türkiye'nin hazırlık dönemini müsbet bir yönde tamamladığı görüşü hakimdir.

Milletlerin tarihinde, bazı dönüm noktaları vardır ki bu zamanlar daverilecek karar çok büyük önem taşımaktadır. Bu karar bir de ekonomik bir durumu tayin edecekse daha da artar. Zira gelişen dünyada ekonomik çıkmazın veya ekonomik bağımlılığın tedavi imkânlarının ne kadar zor olduğu hepimizin malûmudur.

Ekonomik yönden bizlere nazaran çok daha iyi durumda olan bu devletlerin arasına girerken, teknisyenlerin hazırlayacakları raporlar ve hükümetimizin takip edeceği politika Türkiye'nin geleceğini mutlak surette etkileyecektir.

İkinci şıktaki 12 senelik uzun bir geçiş döneminde Türkiye ile üye devletler arasında şüphesiz ki bazı irtibatlar olacaktır. Tâbiatıyla bu döneme girdikten sonra dönüş düşünemeyiz. Gerçi bu döneme girdikten sonra gümrük indirimi tüm sektörlere uygulanmayacaktır, ama Türkiye'de gerçek bir endüstri ihtilâli olamazsa; yeni gelişen sanayii sektörümüze yabancı büyük firmaların menfi yönde etki yapacağı ortadadır. Türkiye'deki firmaların, kendilerinden çok daha fazla imkânlara sahip B. Almanya, Fransa, İtalya, Belçika gibi sanayii çok kuvvetli olan memleketlerin firmaları ile rekabet edebileceklerini kolay kolay iddia edemeyiz. Nitekim şu günlerde teknolojide ileri gitmiş bir İtalya, Fransa ve Almanya arasında güçlü bir rekabet başlamıştır. Bu rekabet otomobil sanayiinde İtalya Fiat firması ile ünlü Citroen şirketinin birleşme zorunluğunu ortaya korken Fransız devleti kontrolü altında Renault firması dahi şimdiden bu birleşmenin endişesini duyarken bu olay Fransa da halledilmesi gereken milli bir dâva haline gelmiştir.

Türkiye ortak pazara girmekle yeni satış yerleri arayan bu devletlerin çok rağbet ettiği açık pazar haline gelecektir. Yerli sanayiimizin mamul edeceği malların fiatları şüphesizki diğer yabancı firmalarınkinden daha pahalı olacaktır. Diğer firmalar fazla satış gayesiyle fiat indirimine giderek satış seviyesini yükseltecektir. Bu durumda fiat indirimi veya satış yapamayan yerli firmalar kapanma tehlikesiyle karşı karşıya geleceklerdir. Bununla beraber müteşebbis sayısının azalacağı veya birkaç müteşebbisin birleşerek rekabet edebilmesi gibi bir durum ortaya çıkacaktır ki bunun tatbikatının da ne kadar zor olacağı ortadadır.

Bu arada gayet rahat ve emin olarak karar veremeyişimize, sebep olan ve zamanında SANAYİİ ve onu yaratan TEKNİĞE ve TEKNİK ÖĞRETİME gereken önemi veremeyen örümcek kafalı kişiler ne kadar vicdan azabı çekseler azdır.

Tekniği bir kaba iş olarak ve onun öğrenimini de nasıl olsa çıraklık yapılarakta öğrenilir zehabında gören bürokrat zihniyetindeki o kişileri Türk tarihi elbetteki lânetleyecektir. Zamanında ve daha evvellerinde Teknik ve Teknik öğretime gereken önem verilsin diyenlere karşı, demogoji yaparak uyutma politikasına baş vuran fikir ve düşünceleri bundan sonra duymak ve görmek şüphesizki bizleri ve tüm Türk milletini üzer.

Bir tarım memleketi olan Türkiye'de toprağı işleyecek teknolojiyi modern hale getirmedikçe sanayileşmemiz çok zor olacaktır. Zira ziraatını teknoloji ile geliştirmeyen milletler daima tabiatın esiri olmaktan kurtulamamışlardır. Bugün sanayiide çok ileri giden ülkelerinde, bu seviyeye gelişmiş zirai teknoloji ile eriştikleri bilinen bir hakikattır.

Yukarıda üye devletlerin ekonomik seviyelerine erişebilmemiz için gerçek bir endüstri ihtilâlinin olmasını isterken aşağıdaki değerler bu fikrin ivediliğini ortaya koymaktadır.

— AET (Avrupa Ekonomik Topluluğu) da adam başına düşen gelir 2000 dolarken bizde bunun 1/8 yani 250 dolar. (Bu miktar on sene evvel 1/7 oranında idi) her geçen sene fark azalacağına artmaktadır.

— AET ülkelerinde, aktif nüfusun % 40 dan fazlası (B. Almanya % 49) endüstri kesiminde çalışmaktadır. Türkiye'de ise bu oran % 10 dur.

— Endüstrinin, toplam yurtiçi hâsılaya katkısı topluluk ülkelerde % 50 ye yaklaşırken, Türkiye'de ancak % 20 dir.

— Türkiye ihracatını % 78 tarım ürünleri ile sağlamaktadır.

— Türkiye ithalatının % 32 sini AET ülkelerinden yapmaktadır. Bu ithalatın % 95 ini sınai mamulleri teşkil etmektedir.

Görülüyor ki gümrük birliği yapacağımız devletlerle bizim aramızdaki ekonomik fark, memleketimiz ekonomisine faydalı olabilecek bir ortaklığa girerken sağduyu ile hareket etmemizi gerektirmektedir. Zira daha sonraları mahsurlarını gördüğümüz, antlaşmaların sakatlığı konuya ışık tutacak mahiyettedir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki: Ortak pazarda gümrük duvarlarının kalkması ile beliren rekabet en iyi örgütlenmiş, en güçlü ve en ileri sanayiileri dahi etkilemeğe başladığına göre; yarın Türkiye'de de kalkacak gümrük duvarları cılız sanayiimizi hiç şüphesiz çökertecek çeşitli sahalarda karışıklıklara sebep olacaktır. Temennimiz; birçok faydalarını görebileceğimiz bu ortaklığa girerken verilecek kararların mantık süzgecinden geçirilecek, milli bünyemize en uygun şekli almasıdır.

Eğitimde 31 yıl

(Baştarafı sayfa 1'de)

nem taşıyan okulumuzun günün şart ve ihtiyaçlarına uydurulması gerekmektedir, yapılacak işlerin başında yukarıda kısaca bahsettiğimiz hedefler esas alınmak üzere, bir Kuruluş Kanununa tez elden kavuşturulmasıdır.

Sayın Bakanın bu konudaki iyi niyetlerini biliyor ve yakından izliyoruz. Ancak, Sayın Bakan muhtelif vesilelerle yaptıkları konuşmalarında çıkarılacak kanunun okulumuzun bu günkü esprisine uygun olacağını belirtmişlerdir. Eğer sayın Bakan bu gün olduğu gibi mezunlara hak ettikleri bir Teknik Ünvan verilmiyeceğini belirtmek istiyorlarsa, biz bu görüşlerine katılmıyoruz. Çünkü, katılmama sebeplerimiz şu delillere istinat etmektedir.

1. Birinci 5 yıllık Kalkınma Plânı ile ona bağlı olarak çıkarılan yıllık proğramlarda Teknik Öğretmen Okulu mezunlarına Teknik Ünvan verilmesi öngörülmüştür.

2. 10 yıldan beri yürürlükte bulunan 10195 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesinde Teknik Öğretmen Okulu Mezunları, Teknik eleman olarak kabul edilmiş, mühendis ve mimarlarla eşit tutulmuştur. 3 ay evvel bu kararname üzerinde yapılan son değişiklikler Teknik Öğretmenler kararnamedeki yerlerini aynen muhafaza etmişlerdir.

3. Bayındırlık Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı Genel Müdürlükler meslek sınıfı personel yönetmeliğine göre Teknik Öğretmenlere şu görevler verilmiştir:

İkmal fen heyeti anbarlama amirliği, (Bu bir mühendislik görevidir.) Merkez araçları mühendisliği, Öğretmenliği, Şube Makina Mühendisliği, Proje Makina Mühendisliği, Maliyet Mühendisliği.

4. En büyük iktisadi Devlet Teşekkülü olan Devlet Demir Yolları, Genel Müdürlüğü almış olduğu bir kararla işletmelerine tayin yapılırken Teknik Öğretmenlerin Mühendislere tercih edilmesini prensip olarak kabul etmiştir.

5. Amerika Birleşik Devletleri Teknik Üniversiteleri, Teknik Öğretmen Okulu mezunlarını ingilizceleri hariç Robert Koleji (İstanbuldaki)mühendislik kısmı mezunları ile eşit tutmakta ve kendi üniversitelerinde birbuçuk ile iki yıllık bir eğitimden sonra Yüksek Mühendislik Ünvanını vermektedirler. Bu hususta Türkiye'nin Vaşhington'daki Milli Eğitim ateşeliği tarafından Millî Eğitim Bakanlığımıza gönderdiği raporlar mevcuttur. İşte bu nedenlerle yurdumuzda birer Teknik Eleman olarak Mühendis ve Mimarlarla eşit tutulmuş dışarıda Mühendis ayarında kabul edilmiş bulunan Teknik Öğretmenler bir ünvanı hak kazanmışlardır. Bu hakkı red etmek yukarıdaki delilleriyle birlikte bütün gerçekleri inkar etmek demektir.

Bu bakımlardan biz Sayın Bakanın bu konuda israr etmiyeceklerini hak kazanmış olduğumuz ve gecikmiş olan adımızın tescil edilmesine rıza göstereceklerini umuyor ve bekliyoruz.

Sayın Bakandan bu kürsüde bu konudaki görüşlerini, endişelerimizi giderecek bir tarzda açıklama yapmasını arkadaşlarım adına istirham ediyorum.

Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Öğrencileri olarak geçen baharda zincirleme boykotlara katılmamamızın başlıca sebebi başta Sayın Bakanımız olmak üzere yöneticilerimize olan güvenimiz olmuştur. Ancak şunu da kesinlikle söylemek zorundayım ki, uzun yıllardan beri öğrenciler olarak tatlı vaadlerle uyutulmuşuzdur, aldatılmışızdır, kandırılmışızdır....

Artık bıçak kemiğe dayanmıştır, uyutulmaya, aldatılmaya, kandırılmaya tahammülümüz kalmamıştır.

Biz öğrenciler olarak Sayın Bakanın direktifleri üzerine hazırlanan ve Okul Yöneticileri, Öğretim Üyeleri, Öğrencileri ve mezunları olarak iktifak ettiğimiz ve halen Talim Terbiye kurulunda bulunan Kanun Tasarısının sevk edildiği espri içinde bir an evvel Kanunlaşmasını sabırsızlıkla bekliyoruz.

Bunu hükümetimizden ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyelerinden de istemekteyiz. Konuşmama burada son verirken yeni ders yılımızın, Ulusumuz ve mensubu bulunduğumuz Teknik Öğretime hayırlı ve uğurlu olmasını dilerim."

Öğrenci Derneği Başkanının konuşmasını, Okul Öğretmenleri adına Elektrik bölümü öğretmeni Mustafa Toplamacıoğlu'nun konuşması izlemiştir. Toplamacıoğlu, Cumhuriyet devrinin çabalarına rağmen, iktisadi durumumuzun yeterli olamayışının nedenlerini söylemiş, ileri milletler gençlerinin enerjisinin üretime yöneltirken bizim gençlerimizin avare dolaşmalarına seyirci kalındığını, ekonomik, kültürel ve sosyal yetersizlikleri ancak genç kuşağın gidereceğini, bu nedenle gençleri bekliyen sorunların önemine değinmiştir. Mustafa Toplamacıoğlu konuşmasını şöyle bitirmiştir:

"Çağdaş Milletlerin Feza Devrinde bulunuyoruz. Bunların seviyesine ulaşmak için bilgi ve çalışmak lâzımdır. Fakat kafi değildir. Ayrıca, yapıcı bir zihniyetin temsilcisi olarak imalatçı kadro içinde etrafınıza bilgi ışık ve inanç saçmanız icap eder. Gevşek olmayın. Kendinize güveniniz olsun. Bunun için çok çalışın, çok okuyun. Zamanınızı değerlendirin. Gevşeklik hem şahsı hemde milleti yok eder.

Asil milletimizin kötü kaderini tersine çevirmek, ancak sizlerin imanla, azimle ve feragatla çalışmanıza bağlıdır."

Daha sonra Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem konuşmasına başlıyarak, teknik öğretime gereken yatırımların yapılabilmesi için çalışıldığını, teknik öğretim okullarına yeni verilen şeklin öğrencileri kuvvetli yetiştirerek yüksek öğretime daha kolay hazırlayacağını, eğitimdeki noksanlıkların, istismar edilerek giderilmesinin zor olacağını, genç kuşağın amacının Atatürk ilkeleri ile çizildiğini belirten Bakan, sözü E.T.Y.Ö.O. Kuruluş Kanunu Tasarısına getirerek, kanun tasarısının halen Talim Terbiye Kurulunda incelendiğini, 10 gün sonra tasarının Bakanlıkça tamamlanarak ilgili yerlere gönderileceğini, yurt gerçeklerine göre tasarıda amaç bulunan bir ünvana taraftar olmakla beraber, E.T.Y.Ö. Okulunun gayesinden de uzaklaşamayacağını söyleyen Ertem, kanun mevzuundaki işlerin kolay olmadığını, pürüzlerin giderilmesi için çaba gösterildiğini söylemiştir.

Bakanın konuşmasından sonra, "Teknolojik gelişmelerin eğitim üzerine etkileri" konusunda ilk ders okul öğretmenlerinden Dr. Hıfzı Doğan tarafından verilmiştir.

K.T.Y.Ö. OKULUNDA

Diğer taraftan K.T.Y.Ö. Okulu yeni ders yılına 15.10.1968 günü konferans salonunda yapılan bir törenle girmiştir. Açış konuşmasını Okul Müdürü Saadet Uluer yapmıştır. Müdür Uluer, teknik öğretime emeği geçenlerin minnetle anıldığını başarıya ulaşmada en önemli yolun disiplin, iyi niyet ve aklıselim olduğunu söylemiş ve sözlerine özetle şöyle devam etmiştir: "Temmuzdan bugüne kadar okulumuzun yöneldiği hedeflere ulaşması yolunda yoğun çalışmalar yapılmıştır. Bunun sonucu olarak bu yıl birinci sınıflarımıza yeni hazırlanan program uygulanacaktır. Yönetmelik ve teşkilât Kanunu tasarısı Bakanlığa sunulmak üzeredir. Okulun her küçük ünitesinin en iyi şekilde kullanılabilmesi için iç tüzük hazırlanmıştır. Bu tüzüğün uygulanmasında öğrenci, öğretmen, idareci birlikte çalışacaktır."

Müdürden sonra Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem konuşmasında, Teknik Öğretmen ve Kız Enstitülerinin önemine değinmiş, Bakanlık olarak Teknik Öğretimi bütün yurt sathına götürmenin yollarının arandığını, bu yolda yapılan icraatların pahalı bir eğitimi gerektirdiğini istatistik bilgilerle açıklamıştır. Daha sonra teknik öğretmene büyük görevler düştüğünü açıklayan Bakan, öğrencileri daha kaliteli ve yurtsever ölçülere göre yetiştirmenin üzerinde durulduğunu belirtmiştir.

Daha sonra K.T.Y.Ö. Okulu Öğrenci Derneği Başkanı Günel Korun, ilim ve tekniğin milletlerin geleceğinin garantisi olduğunu, teknik öğretimcilerin vazifelerini yapmasıyle teknik öğretimin gelişeceğini söylemiştir. Öğrenci Derneği Başkanı Günel Korun özetle şöyle devam etmiştir: "Endüstri alanında kadın gücünden yeteri kadar faydalanabilmek için yetkililerce toplantılar yapılmakta ve her ilde danışma kurulları bu sahayı geliştirmek için çareler aramaktadır. Teknik Öğretimin genç elemanları olarak bu çalışmalara katılmayı ve her türlü faaliyette bizden önce hizmet etmiş olanların çabalarını devam ettirmeyi amaç edinmeliyiz."

ERKEK SANAT ÖĞRETMEN OKULUNDA

Öte yandan İzmir Mithatpaşa Sanat Enstitüsünde açılan Erkek Sanat Öğretmen Okulu 8.10.1968 günü yapılan açılış töreni ile ilk öğretimine başlamıştır. İlk konuşmayı yapan Okul Müdürü Kemal Botsalı; kalkınmanın, insan gücünün, teknik alana yönelmesi ve eğitimin başarı ile yönetilmesi, üretici duruma girmesiyle ancak olabileceğini söylemiş ve konuşmasına özetle şöyle devam etmiştir:

"Halen, Mithat Paşa Sanat Enstitüsünde faaliyete geçen bu okul, Mithat Paşanın endüstri alanına, çeşitli kademelere yetiştirdiği kıymetler yanında bu suretle, yeni bir amaçla, bir yenisini daha katacaktır.

Ağaçişleri, demir, kârgir ve ahşap yapı bölümünde, dört meslek dalı ile açılan okulumuz, üç idareci, 14 öğretmen kadrosu ile çalışmalarına başlamaktadır. I. sınıfa 80 kurs öğretmeni, giriş sınavını kazanarak alınmıştır. 874 sayılı kanunla kurulan okulumuz öğretmenlikten gelen öğrencileri, maaşlarını alarak öğretim yapacaklar, okulda başarılı öğrenim süreleri kıdemlerine sayılacaktır.

Okul Müdürü Botsalı'nın konuşmasından sonra, Bakanlık adına Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürü Hasan Yamaç, Erkek Sanat Öğretmen Okulunun kanuna dayalı olarak kurulmuş olduğunu belirtmiş ve özetle şunları şöylemiştir:

"Sanat Öğretmen Okulunun başarısı ve yurda iyi hizmet eden bir kurum haline gelmesi için elde edilecek imkânların eksiksiz kullanılacağından emin olmanızı dilerim. Bu yolda okul idarecilerinin bilinen vasıfları ile her türlü yorgunluğu gayreti göğüsliyeceklerinden, öğretmen ve öğrencilerin başarılarını sağlıyacak tedbirleri alacaklarından ve vasatı yaratacaklarından kesin olarak emin bulunuyoruz.

Öğretmen arkadaşlarımın esasen yetişkin, tecrübeli ve çalışkan olan öğrencilerini en üstün seviyeye ulaştırmak için engel tanımadan çalışacakları tabiidir.

Mümkündür ki, vazifeli arkadaşlarım zaman, maddi imkân darlığı ve başka engellerle geçici olarak karşılaşabilirler. Bunlar ideal hedefe ulaşmak için mazeret sayılmamalı başka imkân ve tedbirlerle mutlaka yenilmelidir. İdeal ve vazife aşkının daima zoru yeneceği unutulmamalıdır.

Diğer bir önemli husus bilinen değil gereken öğrenilmeli ve öğretilmelidir. Bunun için çalışma, araştırma ve endüstri ile sıkı temas tek çıkar yoldur. Bu yolun öğretmen arkadaşlarım için de yararlı olacağı tabidir.

Burada bir hususa temas etmek isterim. Mevcudu ancak iki sınıftan ibaret olan bu okulda bütün öğretmenlerin vazife almaları maddeten mümkün değildir. Ama Sanat Öğretmen Okulu öğrencilerini yetiştirmek için vazifelileri desteklemek, yardımcı olmak her arkadaşın vazifeleri arasındadır."

Genel Müdür Yamaç'dan sonra öğrenciler adına yapılan konuşmada Sanat Öğretmen Okulunun önemine değinilmiş ve ilgililere gereken yardımlarından dolayı teşekkür edilmiştir.

Daha sonra, Belediye başkanı Osman Kibar ile Vali Namık Kemal Şentürk günün önemine değinen konuşma yapmışlardır.

KÖŞEMDEN

KIRINTILAR

"Gerek yetiştirilmemizden ve gerekse görev anlayışımızdan dolayı mesleki yaşantımızın bizde bırakmakta olduğu kalıntıları ifadeye çalışır."

Halis ÇETİNKAYA

Sönmeyen Işık

Akıp giden 10 Kasımlardan birini daha yaşayacağız..

Gene onun "Türk ulusuna, Türklüğün geleceğine ait görevlerim bitmemiştir. Sizler onları tamamlayacaksınız.." sözü kulaklarımızda çınlayacak belki dalmış, yolunu kaybetmiş yahut uyuyanlarımız uyanacak ve görevini hatırlayacaklardır.

Ulusumuzun ölmez önderi, öğretmenlerimizin öğretmeni ATATÜRK ümüz huzurunda kendi sözlerinle sana bir kez daha haykırıyoruz;

— Seni, yüzünü, görmeyenlerimizin acısı en az gören tanıyanlar dek derin. Ama senin fikirlerinle, duygularınla yüklülerki, seni öylesine duyuyorlarki dün verdiğin bağımsızlık savaşını, büyük TÜRKİYE'nin geleceği için yaptığın yorucu uğraşılarına devam etmek azmindedirler. Senin ve senin fikirlerinin düşmanlarının umamıyacakları değin pek yüreklidirler. Bununda senin için yeterli olduğunu söylerdin. Huzur içinde yat ATA'mız.

Derler Ki

Kazanmak, elde etmek, ulaşmak için çalışmak alın teri akıtmak gerek.. Dar görünen bu dünya herkesin çalışarak kazanmasına hazır, bitme tükenme bilmeyecek bir hazinedir. Bunu ifade eden "Allah yerde, gökte ne varsa hepsini size esir kılmıştır." cümlesi Kur'anımızın kayıtlarındandır.

Gerçi bugünlerde bazı kişiler nedense, bir lokma bir hırkaya razı olma, yahut rızka rıza gösterme çabasını göstermektedir ülkemizde.. Halbuki bir hadis derki "Kıyamet gününde en şiddetli azabı çekecek olan kimse dünyada işinden gücünden el çekip bir köşede bulduğu ile yeter diyenlerdir". Ve gene Tanrı buyuruyor ki "Çalıştığından başka insana hayredecek hiç bir şey yoktur".

Ülkemizde ne yazıktır ki çalışmak, bazı ortam için, gereksiz görünmektedir. Alın teri akıtmadan onun bunun adamı olma, kolay yoldan elde etme, kazanma inanışı da almış dört nalla gitmede.. Bu gidiş nereye dek olur orasını da görememekteyiz. Gördüğümüz bilgi edinme, çalışma, alın teri akıtma, öğrenme ve öğretmeğe karşı inançsızlıktır ki, Milli eğitimimizi ve yetişenlerimizi bir bilinmeyen boşluğa doğru itmektedir.

İki, üç yıl sonra aynı beyanatlar "İşsizlik mesleksizlikten ileri gelmekte". Bu gidişle de on yıl sonra aynı beyanatları duyacağız. Tek dersten sınava girenlerden her dört kişiden üçü başarı gösterdi gibi başlıkları da belki yıllarca gazetelerimizde göreceğiz.

Atom, jet çağında ihtiyaç duyulan mesleklere, vatandaşı yeteneğine göre eğitmenin plânlamasına ve uygulama çabasına girmeden beyanatla, tek dersteki bu % 75 verimin sistem bozukluğundan mı? Yahut çocuklarımızın yetersiz öğreticilerin ellerinde mi kaldığı araştırılıp saptanmasına uğraşmadan kurtulma peşinde koşmaktayız.

Emeği hakir görme, tembele prim düşünüşü, kolay yoldan kazanma uğraşı insanlarımızı nereye dek götürebilir dersiniz? Varsa bilenler bilmeyenlere deyiversinler. Bizce bir yandan Milli eğitimimiz çalışmayı ve alın teri akıtma zevkini toplumumuz için ikinci bir din haline getirmenin mücadelesine girerken ülke kaderinde rol oynayanlarımız hizmetinde bulundukları insanların bütün verimleriyle güçlerini tüketicilikten üreticiliğe aktarma savaşını vermelidirler. Kurduracakları araştırıcı müesseselerle yenilikleri izleyebilecek, yeteneklerine ve ülke ihtiyacına göre "Mesleki yöneltme ilmine uyularak" yetiştirilmeyi sağlamalıdırlar.

Okullarımızda ve iş yerlerimizdeki verimsizlikleri ilmi araştırma yolu ile değil avanta sağlama, avam idarecilik düşünüyleriyle örtbasa gitme ülke geleceğine birşey kazandırmayacaktır.

Ekonomi için sermaye değin ve hattâ ondan daha önemli olan insanlardaki çalışma gücünü yitirmeden saklanması ve çoğaltılması problemi gelişmiş ülkelerde çözümlenmiş durumdadır. Örneğin Almanya'nın endüstri şehri olan Dortmund şehrindeki Makplanck Enstitüsünde kurulan "Çalışma proje merkezi". Bu gibi müessesenin çalışmalarını iş veren, iş alanların sendikaları ve ekonomiyi rasyonelleştirme merkezi sorumluları gibi ülke ve ülke insanlarının kaderi ile uğraşanın tümü yakından ilgilenmekte olduklarını okumaktayız.

İnsanlarımızı, yapabilecekleri işleri göstererek yetiştirme zorunluğunu duymalıyız. Bu konularda en büyük sorumluluk Mesleki ve Teknik öğretimcilerde olup duyurma, ispatlama da onların mücadelesindedir. Bir Japon ata sözü vardır, der ki;

Dinlersem unuturum,
Yazarsam hatırlarım,
Görürsem öğrenirim.

Ülkeler lâflarla değil, işlerin yapılışı insanlarına gösterilip öğretilerek yönetilir.

Merkez Yön. Kurulu 7. toplantısı yapıldı

TÜTÖS Merkez Yönetim Kurulu, 29 Ekim 1968 günü saat 14.00 de Sendika Genel Merkezinde toplanmış ve gündemdeki maddeleri görüşerek kabul etmiştir.

Merkez Yürütme Kurulunun, Merkez Yönetim Kurulu toplantısına sunduğu, 5 Temmuz ile 29 Ekim 1968 günleri arasında yaptığı çalışmaları belirten faaliyet raporu özetle şöyledir:

1) SOSYAL GRUP SİGORTASI ÇALIŞMALARI :

Bilindiği gibi 6 Temmuz 1968 tarihli Merkez Yönetim Kurulu toplantısında (2) sayılı kararla, Sosyal Grup Sigortası Sözleşmesini, pürüzlü görülen noktalar gözden geçirildikten sonra imzalamak yetkisi Merkez Yürütme Kuruluna verilmişti. Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Recai YALÇINTEPE'nin İstanbul'da Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi yetkilileriyle yapmış olduğu temaslar sonunda yalnız "sigortalı üyelerin primlerini Banka veya Posta havale masrafını tenzil ederek göndermeleri" ve "munzam olarak yapılacak Ferdi kaza sigortaları için tesbit edilecek tenzilattan üyelerimizin yararlanabilmeleri" şeklindeki teklifimiz kabul edilmiş, fakat buna karşılık TÜTÖS'ü her 6 ayda bir büyük masraflara sokacağına inandığımız Sosyal Grup Sigortası Sözleşmesi Taslağındaki 25. maddenin arzumuza uyularak "iş bu sözleşmede her ne kadar sigortaya dahil olacak üye adedi tesbit ve tayin edilmemiş ise de TÜTÖS bu Grup Sigortası kapsamına giren sigortalı adedinin arttırılması için gerekli teşebbüs ve işlemlerle aylık yayın organı TÜTÖS Gazetesinde bu konuda sürekli yayın yapacaktır." şeklinde değişiklik yapılması sakıncalı bulunmuş ancak Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketinin 30 Eylûl 1968 tarih ve Hayat Servisi 7/5599 sayılı yazısıyle "üye adedi asgarî 30 kişi olduğu takdirde bu sigorta sözleşmesi yürürlüğe girecektir." ibaresinin eklenmesi halinde teklifimizin kabul edileceği bildirilmiştir. Durumu yeniden müzakere eden Merkez Yürütme Kurulu 25. maddenin eski şekliyle Sosyal Grup Sigortası Sözleşmesinde kalmasını uygun bulmuş ve bu TÜTÖS Genel Başkanlığınca 10 Ekim 1968 tarih ve 363/94 - H sayılı yazıyla Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketine duyurulmuştur.

Yazımıza Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketinden olumlu cevap alındığı takdirde Sosyal Grup Sigortası Sözleşmesi TÜTÖS adına hemen imzalanacaktır.

2) DENİZ DİNLENME KAMPI ÇALIŞMALARI :

Başlangıçtan beri, üzerinde sabit tesisler kurulabilecek, deniz kıyısında bir yerin satın alınarak TÜTÖS e maledilmesi bizler için gerçekleştirilmesi zorunlu bir dilek olmuştur. Sendikamızın malî olanaklarının yetersizliği, gelirlerin cari harcamaları ancak karşılayabilmesi daha uzun süre bu dileğimizi gerçekleştirmemize engel olacağa benzemektedir. Buna rağmen kıyı şehirlerinde görevli TÜTÖS Üyesi Teknik Öğretmenlerin bu konu üzerine eğilmeleri zaman zaman Sendika Genel Merkezine, uygun bazı tekliflerin gelmesine sebep olmaktadır. İstanbul Sultanahmet Sanat Enstitüsü Müdür Muavini, TÜTÖS Üyesi Mehmet Ali ÖZPİRİNÇ'in Karadeniz kıyısında, Kocaeli'de bulduğu

(Devamı sayfa 6'da)

Özdeyişler..

Muallimler! Vatan sizden fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller ister. ATATÜRK

Doğru diyorsun Atam...
Ancak öğretmenler, istenilen HÜR kuşakları yetiştirebilmek için; kendi fikir, vicdan ve irfan hürriyetlerinin kısıtlanmamasını isterler... G.Ş.

DÜŞÜNCELER

Biz Bize

Ali Haydar ŞAHAN

I

Meslekî ve Teknik Öğretim Danışma Kurulu birinci toplantısından alınan bilgiye göre 1967 - 1968 öğretim yılında 119 Sanat Enstitümüz çalışır durumdadır.

Bu okullarda 2786 öğretmenimiz görev almış olup yetiştirmeye çalıştıkları öğrenci sayısı 36100 dür.

Aynı toplantıdan aydığımız malûmat Teknik Öğretimde bir öğrencinin yıllık ortalama maliyetinin 3620 lira civarında olduğunu gösteriyor.

Demek ki her sene yaklaşık olarak 140 milyon lirayı gerektiren bir öğretim tatbik ediyoruz.

Şimdi hep beraber düşünelim. Bu öğretim geçerli midir? Neyi hedef tutmuştur? Belirli bir politkası ve bu politikanın uygulama alanları mevcut mudur?

Diyelim ki hedef, sanayinin ihtiyacı olan kalifiye işçi boşluğunu doldurmaktır. Sanayi kendi boşluğunu hangi kıstaslar içinde dolduracaktır? Dökülen alınterinin karşılığını verebilecek midir? Verecekse hangi esas ve kanuna göre verecektir?

II

Sekiz senelik öğretmenliğim esnasında iki yüzü aşkın öğrenci mezun ettim. Son defa bunların ne yaptığını araştırdım. Çoğu ilkokul öğretmenliği yapıyor. Geri kalanları tahsildarlık.. Tezgâhtarlık... Hiç bir işi olmıyanlar da vardı.

Yetişmelerinden asla şüphe etmediğim bu insanlar neden meslekleri ile ilgili tatmin edici bir iş bulamamışlardır? Yoksa mesleklerini artık sevmiyorlar mı?

Yeni mezun ettiğim bir çocuk geldi geçenlerde.. Çalışırsa haftada 75 lira vereceklermiş...

Haftada 75 lira..

Biz o çocuğun yetişmesi için haftada 90 lira sarf ediyoruz.

Neden verdiğimizi almak istemiyoruz? Neden çocuklarımızın yaratıcı gücünü değerlendirmiyoruz?

Teşvik ve yapımcı olmak, haklarını kanunlarla garantiye almak vazifemiz değil mi?

III

Günlerce söyleriz. Gittikçe artan nüfusumuzu tarım kesiminden sanayii kesimine kaydırmak lâzımdır deriz. Deriz ama bu uğurda esaslı bir çalışma yapmaz, düşünülenleri tatbik safhasına koymayız.

Bol bol tarifler yaparız.. Teknik öğretim deriz, kişinin tüm gelişmesini sağlıyan, ona iş hayatında belirli bir mesleğin amaçlı uygulamasını ve pratiğini veren eğitim sistemidir deriz. Bu görüşle yetiştiririz çocuğu.. Daha ötede çocuğun insanca yaşamasını sağlıyacak kanunları getirmez, onu kaderi ile başbaşa bırakırız.

IV

Artık bütün geçmişin üzerine sünger çekmenin zamanı gelmiştir.

Teknik öğretim üzerine oynanan oyunların tümüne paydos denilmelidir.

Eğer kalkınma hamlelerinin hız kazanılması isteniyorsa derhal Teknik Öğretime gereken önem verilmelidir.

Öğrenci devam edeceği okulun verimcelerine kendisini alıştırmalıdır. Bilmelidir ki, bu okuldan mezun olduğu zaman:

1) Branşına uygun bir fakültede yüksek tahsil yapma imkânı olacaktır.

2) Arzu ettiği bir iş alanında uygun bir ücretle çalışabilecektir.

3) Belirli sürelerden sonra kendi atelyesini kurabilecek imkân ve krediye sahip olabilecektir.

4) Cemiyet içinde bir yeri, bir ünvanı olacaktır. Bu ünvana kendisinin geçtiği kanallardan geçmiyenler sahip olamıyacaklardır.

V

Biz eğitim sistemimizi ve gereklerini her zaman her vesile ile arz ediyoruz. Bir eğitimcinin vazifesi budur. Bundan sonrası alınacak neticeleri en iyi şekilde kullanmak esasına dayanıyordu ki bu da Millet Meclisinin icraatına kalmış bir husustur.

Millet Meclisi elbetteki mesut Türkiye'nin yaaratılması için çırpınırken her oluşumu inceliyerecek ve bilhassa Teknik Öğretim sorununun üzerine süratle eğilecektir.

VI

Gün gelecek.. Meslekî ve Teknik Öğretim okullarından mezun olanlar meslekleri ile ilgili istedikleri fakültelere girebilecekler.. İş sahalarında kabiliyetlerine göre tatmin edici bir ücretle çalışablecekler...

Veya gün gelecek... Sanat Enstitülerinin kapılarına koca koca kilitler asılacak.. Ona da öğrenci yokluğundandır diyecekler...

Başyazı

(Baştarafı sayfa 1'de)

öğretmenleri büyük ölçüde araştırmaya yöneltecek, öğretimde amplrizm anlayışının egemenliğine son verecek eğitim düzenine geçilmesi E.T.Y.Ö.O. Kuruluş ve Kadro Kanunu Tasarısının hazırlanmasında öncelik verilen düşünceler olmuştur.

Herhangi bir konuda bir BAKANLIK tarafından hazırlanan bir kanun tasarısının, B.M.M. Başkanlığına Hükümet önerisi olarak iletilinceye değin izlemesi gereken bir yol ve bağlı tutulacağı bir işlemler dizisi vardır. Kanun tasarılarının izleyeceği yolun ve bağlı tutulacağı işlemler dizisinin alacağı zaman, dar boğazlardan geçişin güçlükleri ve meslek kuruluşlarının tepkileri gözönünde bulundurulmadan yalnız somut isteklerin ve yıllarca aldatılmanın verdiği küskünlüğün dürtüsüyle görünürü kurtarmaktan başka hiçbir kaygusu olmayan politikacıları ölçüsüz vaadlerde bulunmağa zorlamak kendi kendimizi aldatmak olur. Somut isteklerin gerçekleşmesi her şeyden önce uyulması zorunlu bir stratejinin varlığına bağlıdır. Perde arkasında hazırlanan tertipler, kendini gösterme eğilimleri, duyu yanı ağır basan eylemler hiçbir zaman somut isteklerin gerçekleştirilmesinde uyulması zorunlu stratejinin dayandığı bir eylem ve düşünce sistemi olarak kabul edilemez. Hele her öğretim yılı başında düzenlenen törenlerde idarei maslahatçılık anlayışının görüntülerine, kişisel değerlendirmelere, günün olaylarına ve de Meteoroloji'nin yayınladığı hava raporlarına göre ayarlanan çelişkilerle dolu konuşmaların, bu konuşmalarda dile gelen ölçüsüz ve bağlayıcı olmayan vaadlerin hiçbir önemli sorunu çözümleyemiyeceğini, hiçbir derde deva olamıyacağını bu kadar tecrübeden sonra artık anlamalıyız.

Son zamanlarda kulağımıza gelenlerden E.T.Y.Ö.O. Kuruluş ve Kadro Kanunu Tasarısının Teknik Öğretmenlerin ünvan ve yetkilerini tanımlayan bölümlerinin Talim ve Terbiye Kurulunda olumsuz karşılandığını öğrenmiş bulunuyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı içinde, son onbeş yıldan beri her ileriye atılışın engelleyicisi olarak karşımıza çıkan bu kuruldan zaten farklı bir tutum beklenilemez. Klâsik liselerle bunların devamı sayılan çoğu yüksek öğrenim kurumlarının halka kapalı ideolojisi içinde yetişmiş, halkı ayaktakımı ve sanat enstitülerinde endüstriyel bir meslek öğrenmeği de ayaktakımına özgü aşağılık bir iş sayan anlayışın temsilcileri elbette sanat enstitülerine dayalı E.T.Y.Ö.O. mezunlarına öğrenim ve iş yapabilme yeteneklerine uygun bir ünvan verilmesine, yetkilerinin tanımlanmasına karşı çıkacaklardır. Milli Eğitimin amaçlarını klâsik okulculuk düşüncesi içinde değerlendiren kimseler için okullarda yapılan öğrenim hiç şüphe yok ki, halk kütlelerinden kopup Devlet Yönetimine egemen olan bürokratlar sınıfına katılmanın en kestirme yoludur. Üretime yönelmeyen çalışmalarla zaman öldüren asalaklık inancı içinde yetiştirilmiş bürokratlar, pratik öğrenime de teorik öğrenim kadar ağırlık verilen bir okulda çalışarak yaşamağı gerektiren bir meslek yanında öğrencilere mühendislik formasyonunun da kazandırılmasını mutlaka yadırgıyacaklar ve mantık oyunlarıyle haklı dâvamızı yeniden çıkmaza sokmağı deneyeceklerdir. İşte bu nedenlerle biz, yapılacak mücadelenin uzun vâdeli amaçları arasında böylesine kirli ve sömürgen bir inancın temelinden yıkılmasına öncelik verilmesi gerektiği kanısındayız.

E.T.Y.Ö.O. Kuruluş ve Kadro Kanunu Tasarısına karşı gösterilen ve gösterilmesi muhtemel tepkileri karşılamanın, direnmeleri kırmanın yasalara uygun yolları vardır. Kamu oyunu tarafımıza çeken yayınlar yapmak, toplantılar ve gösteri yürüyüşleri düzenlemek, Devlet Plânlama Teşkilâtı uzmanlarına, siyasal partilerin yöneticilerine, parlâmenterlere ve çeşitli meslek kuruluşlarının temsilcilerine dâvamızı anlatmak bize, şimdilik en güvenilir ve izlenmesi zorunlu bir yol olarak görünmektedir. Kamu oyunun boykot ve işgali tutmadığını, sokak gösterileriyle bu tür sorunlarımızın çözümlenemiyeceğini ve işin kötütü fiili durum yaratmakla siyasal iktidarı karşımıza alabileceğimizi özellikle belirtmek isteriz. Sonunda "DİMYATA PİRİNCE GİDERKEN EVDEKİ BULGURDAN OLMAK" ihtimali bulunduğu da ayrıca gözden uzak tutulmamalıdır.

27 Mayıs DEVRİM ANAYASASININ halk oyuna sunularak yürürlüğe girmesinden sonra siyasal mücadeleler Sosyal Hukuk Devleti kavramının getirdiği yeni bir anlayış içinde sürdürülmektedir. Böyle bir ortamda bazı fakülte ve yüksek okullarda öğrenciler tarafından fiili durum yaratılarak yönetmeliklerin değiştirilmesi, öğrencilere öğrenim koşullarına ilişkin kısa vâdeli bazı tavizler verilmesi ve bütün bunların halka dönük eğitimin gerçekleştirilmesi yolunda ileri bir aşama olarak gösterilmek istenmesi ANAYASANIN tam ve eksiksiz uygulanması için yıllardan beri fikir ve eylem düzeyinde sürdürülen soylu mücadelelere karşı girişilen bir sulkast olarak değerlendirilmelidir. Amaçları küçük bir azınlığın çıkarlarıyle tanımlanan ve bir öğretim kurumunun işleyişini düzenleyen yönetmeliklerin dar sınırlarını aşamıyan hiçbir eylemin halkın mutluluğuna, halka dönük eğitimin gerçekleştirilmesine ve halkın Devlet Yönetiminde bilinçli olarak ağırlığını duyurabilecek siyasal bir güç haline getirilmesine yönelen devrimci hareketlerin içinde yeri ve anlamı yoktur. Halka dönük eğitimin gerçekleştirilmesi, birinci derecede hangi toplumsal sınıftan gelirse gelsin bireylerin kafasına, yenilen her dilim ekmeğe alın terini katmanın gerektiği inancının yerleştirilmesine bağlıdır. Ekmeğin emekle, alın teri dökmekle kazanılacağını yadsıyan bir düzen içinde bürokrat aydın yetiştiren üniversite ve yüksek okulların yönetmeliklerini değiştirmekle bu öğretim kurumları gerçekten halka dönük eğitim kurumları haline getirilemezler.

Kurulduğu günden bu yana E.T.Y.Ö. Okulunda düzenlenen boykotlar bazı yöneticilerin değiştirilmesinden, yemeklerin daha iyi çıkarılmasından, yatakhanelerde sürdürülen bohem yaşamına ilişkin koşulların düzeltilmesinden ve işin tuhafı pusuda bekleyen bazı madrabazlara kavuk kapma olanağı vermekten başka hiçbir şeye yaramamıştır. Tecrübe pahalı bir okuldur. Ancak görünürde tecrübeden ders almasını bilmeyen bizlerin başka bir okulda okumasına da imkân yoktur. Denenmiş ve olumlu sonuçlara ulaştırmadığı anlaşılmış eylemlere yeniden girilmesini doğru bulmadığımızı bu arada belirtmek isteriz. Duyarlıklarını, çoşkularını ve tutkularını yakından izlediğimiz gençlerin başlatacakları boykot ve işgal hareketinin yukarıda saydıklarımızın farklı sonuçlar getirmiyeceği kanısındayız.

TÜTÖS halen Talim ve Terbiye Kurulunda incelenmekte olan E.T.Y.Ö.O. Kuruluş ve Kadro Kanunu Tasarısının mezunların ünvan ve yetkilerini tanımlayan şekilde Hükûmet önerisi olarak B.M.M. Başkanlığına iletilmesi için yasa sınırları içerisinde mücadele edecek, ayak oyunlarıyle zaman öldürenler ve vicdanlarını Teknik Öğretmenlerin haklarına mezar yapanlar karşılarında ilk önce TÜTÖS'ü bulacaklardır.

Merkez yönetim kurulu 7. toplantısı yapıldı

(Baştarafı Sayfa 5'de)

15.000 metrekarelik Belediye arsasını TÜTÖS adına satın almak mümkün görülmektedir. Ancak, Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Recai YALÇINTEPE'nin Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Orhan ACARTÜRK ve Halis ÇETİNKAYA ile birlikte yerinde yaptığı incelemeler, Kocaeli Belediye Başkanlığının diğer kuruluşlar için düzenlemiş olduğu satış şartnamesi, 15.000 metrekarelik Belediye arsasını hemen satın almamıza engel olmaktadır. Kocaeli Belediye Başkanlığına, arsayı satın alabilmek için 14 Ekim 1960 tarih ve 379/94-1 sayılı yazı ile satınalma şartlarımızı bildirmiş bulunuyoruz. Bu satın alma şartları üzerinde bir anlaşma olursa 15.000 metrekarelik Belediye arsası satın alınacaktır.

3) EK DERS ÜCRETLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ ÜZERİNDEKİ ÇALIŞMALAR :

Üzerinde önemle durduğumuz konulardan biri de şüphesiz Ek Ders Ücretlerinin vergilendirilmesi sorunudur. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün başlangıçta Sayıştay'ın görüşüne paralel olarak Ek Ders Ücretlerinin Vergilendirilmesinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 104. maddesine bağlı 4 numaralı cetvelin uygulanması gerektiğini Defterdarlıklara ve Mal Müdürlüklerine tamim etmesi öğretmenlerin Ek Ders Ücretlerinden daha fazla vergi kesilerek mağdur edilmelerine sebep olmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı arasında yapılan temaslar sonunda Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün isteğiyle yeniden meseleyi ele alan Sayıştay Genel Kurulu 18 Ocak 1968 tarihli toplantısında Ek Ders Ücretlerinin vergilendirilmesinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 104. maddesine bağlı 2 numaralı cetvelin uygulanmasına karar vermiş ve bu karar Sayıştay Başkanlığı'nın 10 Şubat 1968 tarih, 564159 sayılı genelgesiyle Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir. Ancak Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığıyle Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne yaptığımız müracaatların cevapsız kalması bu konuda TÜTÖS teşkilâtına yaydığımız 22 Mayıs 1968 tarih ve 209/94-1 sayılı tamimin dışında ciddi bir açıklama yapmamıza engel olmuştur. Sayıştay Başkanlığının 10 Şubat 1968 tarih ve 564159 sayılı genelgesinin sureti 26 Eylül 1968 tarihinde elimize geçmiş ve hemen TÜTÖS teşkilâtına duyurulmuştur.

Ayrıca yapmış olduğumuz incelemeler, Sayıştay Genel Kurulunun 18 Ocak 1968 tarihli kararının Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünce birçok defterdarlık ve Mal Müdürlüklerine bildirilmediğini göstermiş bulunmaktadır. Bunun için de yeniden 11 Ekim 1968 tarih ve 366/94-L sayılı yazıyla Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvurulmuş ve 10 Şubat 1968 tarihinden bu yana Teknik Öğretmenlerin Ek Ders Ücretlerinden fazla kesilen verginin ne şekilde istirdat edilmesi gerektiği TÜTÖS Hukuk Danışmanı Av. Yekta Güngör ÖZDEN'den sorulmuştur. TÜTÖS Hukuk Danışmanı bu konudaki çalışmaları henüz sonuçlanmamıştır.

4 GEZİLER :

TÜTÖS'ün amaçlarını, yaptığı ve yapması tasarlanan çalışmaları üyelere açıklamak maksadıyle TÜTÖS Genel Başkanı ve Genel Sekreteri Güney ve Güney Anadolu ile Karadeniz kıyı illerini içine alan geziler yapmışlardır. TÜTÖS'ün savunduğu fikirlerin çevresinde Teknik Öğretmenleri toplamak ve TÜTÖS'ün teşkilâtını bu illere yaymak bakımından gezilerin TÜTÖS için yararlı olduğu ifade edilebilir.

Kız Enstitüleriyle Sanat Enstitülerine devam eden öğrencilerin sayısının azalması, 439 sayılı Kanun ve bu kanuna dayalı genelgelerin Orta Dereceli Meslekî ve Teknik Öğretim Kurumlarının bünyesine uymayışı görüşmek ve tartışmak imkânını bulduğumuz Teknik Öğretmenlerin üzerinde ısrarla durdukları konulardır.

Geziler sonunda yapılan değerlendirmeler Merkez Yönetim Kurulu toplantısında ayrıntılı olarak üyelere arzedilecektir.

5) TÜTÖS GAZETESİ :

Aylık yayın organımız TÜTÖS Gazetesinin aralıksız ve zamanında çıkarılması sağlanmıştır. Üyelerden gelen mektuplar, gezilerimizde görüştüğümüz Teknik Öğretmenlerin söyledikleri TÜTÖS Gazetesinin beğenildiğini ve gazetede yayınlanan yazıların çoğunlukla tasvip edildiğini ortaya koymuş bulunmaktadır.

TÜTÖS
Merkez Yürütme Kurulu

Görüşler

(Baştarafı sayfa 1'de)

yi bitirmesini öngörür. Lise seviyesinde meslekî ve teknik öğretim yapanlar bu nedenle üniversitelerin giriş sınavına giremezler... Eğitimde fırsat eşitliğini rafa kaldıran ve hafife alan konu bu idi.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin açılış gününde Rektör Sayın Kemâl Kurdaş, O.D.T.Ü. nin giriş sınavına önümüzdeki yıldan itibaren Sanat Enstitüleri, Ticaret ve Tarım Liseleri, Öğretmen Okulu mezunlarının da alınacağını haber vermiş bulunuyor. Rektörlüğün, Üniversite Akademik yönetmeliğinde bu yönde yaptığı değişikliği, mütevelli heyet onayladı. İlk kez, kapılarını meslek eğitimi görenlere açan O.D.T.Ü. eğitimde fırsat eşitliğinin en güzel örneğini verdi. Bu güne kadar, elit bir kitlenin çocuklarını yetiştiren üniversitelere, O.D.T.Ü. nin genç kadrosu örnek olmalı. Halka dönük eğitimi dillerine sakız eden diğer Üniversiteler bundan böyle düşünmeliler. Halka dönük eğitimi gerçekleştirmek yalnız yasama organlarına bırakılmamalı biraz da kendi yetkilerini kullanmalı üniversitelerimiz.

Teknolojik gelişmelerin çok hızlı değiştiği toplumda "Ben ille de lise mezunu alırım" demenin anlamı olur mu? Bir asır evvelden beri alışılmış metodlardan ayrılmamaya çalışmak eğitime ne kazandırır! İsminin başında Ord. Prof. ünvanı bulunan bir çok üniversitelerde yıllanmış ve çağ gerisi görüşü savunan Profesörler, genç asistan ve öğretim üyelerine kulak vermelidir. Bunun zamanı geldi sanırız. Her şeyi kendilerinin tekelinde zanneden ve genç fikirli öğretim üyelerini çekemiyen bu muhteremlere (!) soruyoruz: O.D.T.Ü. si yönetmeliğinde yaptığı bir değişiklik ile hodri meydan, dedi. Ne buyurulur?

Şimdi Millî Eğitim Bakanlığı'na düşen önemli bir sorun var. Meslekî ve Teknik Öğretim gören öğrencileri günümüzde uygulanan programlara göre yetiştirmek O.D.T.Ü. nin iyi niyetine gölge düşürür. Çok iyi biliriz ki meslek eğitimi gören gençlerimiz bugünkü bilgileriyle ancak üniversitenin sınavına girebilir. Üniversiteye değil... O halde, meslek okullarında verilen, meslek ve genel bilgi dersleri takviye edilerek, öğrencilerin üniversite giriş sınavlarını başarması sağlanmalıdır.

Sanat Enstitüleri üzerinde, örneğin teknisyen okullarına geçiş gibi, programların geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar hemen Kız Enstitüleri ve diğer meslek okullarında da yapılmalı. Vakit henüz geçmiş değil, yeter ki ilgililer bu konuya eğilerek, temel sorunları düzeye çıkarsınlar. Aksi takdirde, görevlerini yapmamaları, nesillerin yetişmesinde en etkili olan Millî Eğitime, müsbet not kazandırmaz.

E. T. Y. Ö. O. Öğrenci Derneği

(Baştarafı sayfa 1'de)

ve Terbiye Kurulunda incelendiğini, tasarının bir an evvel çıkması için Bakan İlhami Ertem'in verdiği müddetin bittiğini, otuzbir yıldan beri kanunun çıkarılmayışında ilgililerin kasıtlı olduğunu, artık bekletilmeye zaman olmayıp biran önce Eğitim Bakanlığı yetkilileri ve yasama organlarının bu kanunu çıkarmalarının gerektiğini, söylemiştir. Yasin Gökçek henüz Talim ve Terbiye Kurulunda bulunan tasarının üzerinde, okul öğretmenler kurulunun, öğrencilerin, TÜTÖS ve Bitirenler Derneği'nin görüş birliğine vardıklarını, bu nedenle tasarıdaki amaçın kabul edilerek teknik öğretmenlere gereken ünvanın verilmesinin elzem olduğunu örneklerle açıklamıştır. Dernek Başkanı Gökçek daha sonra, Anayasanın verdiği yetkiler içinde, tasarının biran evvel kanunlaşması için gerekli demokratik yalları kullanacaklarını da sözlerine eklemiştir. Başkan, tasarının amacını kapsıyan ünvan konusunda şunları söylemiştir:

"Teknik insan gücünün yetiştirilmesinde Okulumuza büyük görevler düşmektedir. Dört yıla çıkarılan teknisyen okullarında yetişecek ve usta ile Mühendis arasında görev yapabilecek Teknisyenlerin yetiştirilmesinde Teknik Öğretmenler bir ünvan ile techiz edildikleri takdirde arzulanan hedefe varılmış olur. Kaldıki bu evsaftaki kişileri yetiştirecek elemanların tıpkı Uygar ülkelerde olduğu gibi Mühendislik bilgisi ve ünvanına sahip olması gerekmektedir."

●

CUMHURBAŞKANI SUNAY AĞAÇ İŞLERİ SANAT ENSTİTÜSÜNÜ ZİYARET ETTİ.

(Baştarafı sayfa 1'de)

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürü Hasan Yamaç ile, Okul Müdürü Mehmet Özaksoy, okulun bugüne kadar geçirdiği safhaları izah etmişler ve yapılan işleri yerinde göstermişlerdir. Okulun atelyeleri ve ek inşaatını gezen Cumhurbaşkanı okulda yapılan işleri ilgi ile izlemiştir.

TÜTÖS — AYLIK MESLEK GAZETESİ. Sahibi: **TÜRKİYE TEKNİK ÖĞRETMENLER SENDİKASI** adına Genel Bşk. **M. Emin ZORKUN** Sorumlu Yazı İşleri Müdürü **Gültekin KURDOĞLU** Adres : TÜTÖS Gazetesi P. K. 199 — ANKARA — İdare yeri: Menekşe Sokak No. 6/3 Yenişehir - Ankara. Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez. Ticarî ilân ve reklâmlar pazarlığa tâbidir. Gazetenin adı anılmadan yazılar iktibas edilemez. Abone: Yıllık 6, altı aylık: 3 liradır. Dizgi ve tertip: TÖYKO matbaası — Ulus - ANKARA — Baskı: Yargıçoğlu Matbaası.